

Sygn. akt VIII *Pa* 172/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 lutego 2020 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w składzie:

Przewodniczący:	Sędzia Teresa Kalinka (spr.)
Sędziowie:	Patrycja Bogacińska-Piątek del. Anna Capik-Pater
Protokolant:	Ewa Gambuś

po rozpoznaniu w dniu 27 lutego 2020r. w Gliwicach

sprawy z powództwa M. M.

przeciwko Zespołowi Szkół Ogólnokształcących nr (...) im. H. H.
w R.

o ustalenie istnienia stosunku pracy

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Rejonowego w Zabrze

z dnia 27 maja 2019 r. **sygn. akt** IV P 643/18

uchyla zaskarżony wyrok w całości i sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Zabrze, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

(-) sędzia del. Anna Capik-Pater (-) sędzia Teresa Kalinka (spr.) (-) sędzia Patrycja Bogacińska-Piątek

Sygn. akt VIII *Pa* 172/19

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 27 maja 2019 roku Sąd rejonowy w Zabrze oddalił powództwo M. M. przeciwko Zespołowi Szkół Ogólnokształcących nr (...) im. H. H. w R. o ustalenie stosunku pracy, dopuszczenie do pracy i odszkodowanie po ustaleniu następującego stanu faktycznego :

Powódka została zatrudniona u pozwanego na podstawie umów na czas określony: od 1 września 2014r. do dnia 31 sierpnia 2016 roku i od 1 września 2016r. do 31 sierpnia 2018r., na stanowisku nauczyciela matematyki w pełnym

wymiarze etatu. W obu umowach wskazano, że zostają zawarte na podstawie art. 10 Karty Nauczyciela z przyczyn organizacyjnych. Obie umowy uległy rozwiązaniu z wpływem okresów na jaki je zawarto.

Z powódka podpisywano umowy na czas określony z uwagi na zmniejszającą się od 2014 roku liczbę uczniów .

W 2018r powódka przebywała na urlopie rodzicielskim, który kończył się 31 sierpnia 2018 roku. W sierpniu 2018 roku zarówno w Wydziale Oświaty Urzędu Miejskiego w R. , jak i u pracodawcy odbyła szereg rozmów związanych z dalszym zatrudnieniem od dnia 1 września 2018 roku. Ostatecznie do nawiązania kolejnego stosunku pracy nie doszło, a zatrudniono inną osobę na czas określony na stanowisku nauczyciela matematyki.

Zdaniem Sądu I instancji roszczenie powódki nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 10 ust. 4 Karty Nauczyciela 4. Stosunek pracy z nauczycielem kontraktowym nawiązuje się na podstawie umowy o pracę zawieranej na czas nieokreślony, z zastrzeżeniem ust. 7. Natomiast ust. 7 art. 10 stanowi, że w przypadku zaistnienia potrzeby wynikającej z organizacji nauczania lub zastępstwa nieobecnego nauczyciela, w tym w trakcie roku szkolnego, z osobą rozpoczynającą pracę w szkole, z nauczycielem kontraktowym lub z nauczycielami, o których mowa w ust. 5 stosunek pracy nawiązuje się na podstawie umowy o pracę na czas określony. Wobec powyższego kluczowe znaczenie dla rozstrzygnięcia rozpatrywanego sporu miało ustalenie, czy w pozwanym Zespole Szkół istniały warunki do zatrudnienia powódki w pełnym wymiarze zajęć na czas nieokreślony.

Sąd I instancji ustalił, że począwszy od 2014r. liczba oddziałów w pozwanym Zespole Szkół stale uległa drastycznemu zmniejszeniu - w roku 2014 było 20 oddziałów, w roku szkolnym 2018/2019 było 10 oddziałów szkolnych. Ilość oddziałów przeciągu czterech lat uległa zmniejszeniu o połowę.

W odniesieniu do obu umów w świetle zgromadzonych dowodów nie mogło budzić wątpliwości, że właściwe było zawarcie umowy na czas określony. W ich treści zawarto zastrzeżenie, że zawarte zostają w związku z potrzebami organizacyjnymi pozwanego Zespołu Szkół.

Dalsze rozważania Sądu dotyczyły oceny możliwości zatrudnienia powódki od dnia 1 września 2018 roku.

Powódka zaskarżyła wyrok w całości domagając się jego zmiany i zasądzenia kosztów postępowania .Wniosła też o uchylenie wyroku i skierowanie sprawy celem ponownego rozpoznania przez Sąd pierwszej instancji.

Powódka zarzuciła naruszenie:

1. prawa materialnego to z art. 10 ust. 7 Karty Nauczyciela poprzez uznanie, że zachodzą przesłanki uprawniające do zawarcia z nauczycielem kontraktowym umowy na czas określony, gdy takie przesłanki nie zaistniały;
2. prawa procesowego to jest art. 277 k.p.c. w związku z art. 233 § 2 k.p.c. podlegające na przekroczeniu zasady swobodnej oceny dowodów poprzez błędne przyjęcie,
 - a) że powódka odmówiła przyjęcia propozycji zatrudnienia na stanowisku nauczyciela matematyki w pełnym etacie,;
 - b) że podstawą decyzji pracodawcy o ewentualnym zatrudnieniu powódki na 8/18 etatu była zapowiedź skarżącej o ewentualnym skorzystaniu z urlopu wychowawczego
 - c) że planowała skorzystanie z urlopu wychowawczego przez co pracodawca miał prawo zatrudnić inną osobę, co stanowi przejaw dyskryminacji,
 - d) że przyczyną konieczności zatrudnienia powódki na podstawie umowy na czas określony jest malejąca liczba uczniów, gdy pozwany ze względu na brak kadry był zmuszony zatrudnić inną osobę, a pozostałą część godzin lekcyjnych przejął dodatkowo inny nauczyciel,

e) nieuwzględnieniu że jeden z nauczycieli matematyki zrezygnował z pracy, co skutkowało brakami w obsadzie nauczycieli,

f) nieuwzględnienie przy orzekaniu okoliczności postępowania pracodawcy, który najpierw skierował ją na badania lekarskie, po czym zmienił zdanie i odmówił zatrudnienia powódki.

3. naruszenie prawa procesowego to jest art. 328 § 2 k.p.c. polegające na zbyt lakonicznym ogólnikowym sporządzeniu treści uzasadnienia, bez wskazania przyczyn, dla których dowodom załączonym do pozwu sąd odmówił wiarygodności i mocy dowodowej z

4. błąd ustaleniach faktycznych polegający na ustaleniu , że z powódką podpisano dwie kolejne umowy na czas określony z powodu zmniejszającej się liczby uczniów, gdy takie okoliczności nie stanowiły podstawy decyzji pracodawcy.

W uzasadnieniu apelacji powódka szczegółowo opisała brak przesłanek uprawniających pracodawcę do zawarcia z nią umowy na czas określony zgodnie z art. 10 ust. 7 Karty Nauczyciela.

Ostatecznie na rozprawie apelacyjnej powódka wskazała, jej żądanie dotyczyło i dotyczy ustalenia , że wiąże ją z pozwanym stosunek pracy zawarty na podstawie umowy na czas nieokreślony od dnia 1 września 2014 roku do nadal.

Pozwana wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego wskazując, że nie doszło do naruszenia art. 233 § 2 k.p.c., bowiem Sąd przeprowadził obszerne postępowanie dowodowe i dopuścił wszystkie dowody zawnioskowane przez powódkę. Nie przekroczył swobodnej oceny produktów .. (...) zakresie zarzutu naruszenia art. 10 ust. 7 Karty Nauczyciela pozwany podniósł, że ruchy kadrowe w szkołach mają miejsce przed dokonaniem naboru a wiedzę o planowanej liczbie uczniów czerpie się z przebiegu naborów z lat poprzednich. Zatem w sytuacji sukcesywnego zmniejszania się z roku na rok ilości godzin planowanie ich w ilości większej wiązałoby się z koniecznością utrzymania nauczyciela, dla którego w ostatecznym rozrachunku godzin dydaktycznych nie było. W przypadku powódki mieliśmy do czynienia z taką sytuacją.

Sąd drugiej instancji zważył co następuje:

Apelacja powódki zasługuje na uwzględnienie, bowiem Sąd I instancji nie rozpoznał istoty sporu .

Powódka w pozwie domagała się „ustalenia że wiąże ją z pozwanym Zespołem Szkół Ogólnokształcących nr (...) i mieniem H. H. w R. stosunek pracy zawarty na podstawie umowy na czas nieokreślony od dnia 1 września 2014 roku do nadal”, dopuszczenia jej do pracy na dotychczasowych warunkach pracy i płacy.

W uzasadnieniu pozwu powoływała się na naruszenie przez pozwaną art. 10 ust. 7 Karty Nauczyciela. Dodatkowo opisała zdarzenia, które miały miejsce w sierpniu 2018 związane z zatrudnieniem od dnia 1 września 2018 roku.

Sąd Rejonowy rozpoznając sprawę skupił swoją uwagę głównie na ocenie zachowania stron w sierpniu 2018 roku, w sytuacji , gdy okoliczności mające wówczas miejsce mogły mieć jedynie marginalne znaczenie dla oceny zasadności zgłoszonego w pozwie żądania. (fakt zatrudnienia kolejnej osoby na stanowisku nauczyciela matematyki od 1 września 2018 roku). Zachowanie powódki i pozwanego w tym okresie w kontekście zgłoszonego żądania nie ma znaczenia.

Faktem jest, że Sąd Rejonowy wydając rozstrzygnięcie uznał, że do naruszenia art. 10 ust. 7 Karty Nauczyciela nie doszło, ponieważ pozwana wykazała że od 2014 roku do 2018 roku następowało sukcesywne zmniejszenie liczby oddziałów. Zebrany w sprawie materiał dowodowy jest niewystarczający do oceny zarzutów podniesionych w pozwie. Sąd I instancji nie wyjaśnił dlaczego z powódką w 2016 roku zawarto drugą umowę o pracę , pominął fakt, że od chwili zawarcia umowy o pracę istniała możliwość jej zatrudnienia , ponieważ nauczyciele innych przedmiotów otrzymywali jako uzupełnienie swoich etatów godziny z matematyki, w tym również godziny nadliczbowe. W apelacji powódka

podniosła, że w roku 2014 nikt nie wiedział o likwidacji gimnazjów i że od 1 września 2018 roku nadal istniała możliwość jej zatrudnienia, skoro przyjęto do pracy innego nauczyciela tego przedmiotu.

Pozwana nie wykazała z jakich przyczyn dwukrotnie z powódką zawarto umowy o pracę na czas określony (a w zasadzie trzykrotnie, bowiem powódka w tej szkole została zatrudniona od dnia 1 września 2013 roku) .

Słusznie podnosi pozwana w odpowiedzi na apelację , że sporządzając arkusze organizacyjne bierze się pod uwagę liczbę naborów z lat poprzednich. Tymczasem w aktach się jedynie informacja o liczbie oddziałów od roku do szkolnego 2014 2015.

Zebrany w sprawie materiał dowodowy nie pozwala na ocenę, czy doszło do naruszenia art. 10 ust. 7 roku 2014 lub 2016. W tym zakresie należy przeprowadzić postępowanie dowodowe i orzec o roszczeniu zgłoszonym przez powódkę.

Należy wyjaśnić co legło u podstaw zawarcia umowy o pracę od dnia 1 września 2014 roku na okres dwóch lat , a w przypadku stwierdzenia, że istniała wówczas potrzeba wynikająca z organizacji nauczania, to dlaczego zawarto umowę w roku 2016 na kolejne 2 lata.. Istotna również jest ocena okoliczności podnoszonej przez powódkę, że w trakcie jej zatrudnienia istniał niedobór nauczycieli matematyki u pozwanego.

. Z uwagi na to, że Sąd Rejonowy rozstrzygając sprawę skupił się o na możliwości zawarcia z powódką kolejnej umowy o pracę od dnia 1 września 2018 roku, to zaskarżony wyrok należało uchylić do ponownego rozpoznania w celu oceny zasadności zgłoszonego w pozwie żądania . Nie powinno budzić wątpliwości, że należne świadczenia rodzicielskie związane z macierzyństwem pozostają bez znaczenia dla oceny ewentualnego naruszenia art. 10 ust. 7 Karty Nauczyciela.

Uznając, że Sąd I instancji orzekł o innym żądaniu od zgłoszonego w pozwie , co uzasadnia uchylenie wyroku do ponownego rozpoznania na podstawie art. 386 § 1 k.p.c., Sąd II instancji pominął te zarzuty apelacji, które odnosiły się odmowy zatrudnienia powódki od dnia 1 września 2018 roku . Zarzuty te stały się bezprzedmiotowe. O kosztach orzeczono na podstawie art. 108 § 2 k.p.c.